

ΑΜΒΩΝ ΠΑΓΓΑΙΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΑΜΒΩΝ ΠΑΓΓΑΙΟΥ

Τριμηνιαίο περιοδικό
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Ἐλευθερουπόλεως

ΕΤΟΣ 20ο ΤΕΥΧΟΣ 86ο

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Ἱερά Μητρόπολις
Ἐλευθερουπόλεως
Τ.Κ. 641 00
Τηλ.: 25920-23450

Ἰδρυτής-Ἐκδότης

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Ἐλευθερουπόλεως
κ. Χρυσόστομος

Ἐπιμέλεια ὕλης

Πρωτ. Ἄθαν. Παπαδάκης
Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπίτροπος

Ἱστοσελίδα

www.imelef.gr

Διανέμεται δωρεάν
Συνδρομές προαιρετικές

Ἀριθμ. Λογ.: Τρ. Πειραιῶς
5270-046919-454

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Γραφικές Τέχνες «ΜΕΛΙΣΣΑ»
570 21 Ἀσπροβάλτα
Τηλ.: 23970 23313

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσοστόμου

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου καί ὁ κόσμος

3

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσοστόμου

Ἐγκύκλιος ἐπί τῇ Ἀγία καί Μεγάλῃ Παρασκευῇ

6

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσοστόμου

Ἐγκύκλιος ἐπί τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα

8

Τοῦ Πρωτοπρ. Ἀθανασίου Παπαδάκη

Ἕνας σύγχρονος Εἰκονοκλάστης

10

Τοῦ Αἰμίλιου Δημ. Μαυρουδῆ

Χριστιανοί ἰατροί, κληρικοί καί λαϊκοί (1ος-4ος αἰώνας)

12

Τοῦ π. Παντελεήμονος Μποσνακίδη

Γιά τήν μητέρα - Β' Μέρος

15

Τοῦ Μιχαήλ Γ. Τρίτου

Ἡ Ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως

18

Χρονικά

20

Τοῦ Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Μπένου

Μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Βασιλέως ἐπ. Ἀμασειᾶς

23

Εἰκόνα ἐξωφύλλου: Παρεκκλήσιο Ἀποστόλου Παύλου Ἐλευθερούπολη

Εἰκόνα ὀπισθοφύλλου: Νέα Πέραμος

Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ καί ὁ κόσμος

Τοῦ Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως Χρυσοστόμου

Ἡ λέξη κόσμος στό χριστιανικό μας λεξιλόγιο ἔχει διαφορετικές σημασίες. Κόσμος μέ τήν ἔννοια κόσμημα, στολίδι, εἶναι ἡ θεία Δημιουργία. «Καί εἶδεν ὁ Θεός τά πάντα, ὅσα ἐποίησεν, καί ἰδού καλὰ λίαν» (Γένεσις 1,31). Ὁ ἴδιος ὁ Δημιουργός ἀξιολόγησε τό ἔργο Του καί τό βρῆκε πολύ καλό! Καί ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι «ὡς ἐμεγαλύνθη τά ἔργα

σου Κύριε, πάντα ἐν σοφία ἐποίησας» (Ψαλμός 103,24) ἀναφωνοῦμε μέ θαυμασμό καί εὐγνωμοσύνη μαζί μέ τόν Ψαλμωδό. Κόσμος ἐπίσης στήν Ἁγία Γραφή λέγεται ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα. Ἡ κορωνίδα καί ἡ δόξα τῆς Δημιουργίας! Τό ωραιότερο, τό σοφότερο, τό τελειότερο, τό πιό ἀγαπητό ἔργο τοῦ Θεοῦ. Μέ τήν ἔννοια αὐτή ὁ κόσμος ὑπάρχει στή φράση τοῦ Εὐαγγελί-

ου «οὕτω γάρ ἠγάπησεν ὁ Θεός τόν κόσμον, ὥστε τόν υἱόν αὐτοῦ τόν μονογενῆ ἔδωκεν...» (ἐννοεῖται εἰς θάνατον) (Ἰωάν. 3,16).

Ἀλλά ἡ λέξη κόσμος στήν Ἁγία Γραφή ἐκτός ἀπό τή σημασία τῆς Δημιουργίας καί τῆς ἀνθρωπότητας ἔχει ἀπό ἠθική ἀποψη καί κακή σημασία. Τότε ἡ λέξη κόσμος ἀναφέρεται σέ ὅλους ἐκείνους τούς ἄνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἀπό λανθασμένη προσωπική ἐπιλογή ἀρνήθηκαν τό Θεό καί τό ἅγιο Θέλημα Του στή ζωή τους καί πορεύονται «αὐτόνομα», τάχα ἀνεξάρτητα, τό δρόμο τους χωρίς ἔννοια Θεοῦ ἢ ἀκόμη καί ἀντιστρατευόμενοι στό Εὐαγγέλιο καί τούς κήρυκές του. Μέ αὐτήν τήν κακή ἔννοια ὁ κόσμος ἀναφέρεται, γιά παράδειγμα, στήν τελευταία, πρῖν ἀπό τά Ἄχραντα Πάθη Του, ὁμιλία τοῦ Κυρίου στούς μαθητές Του.

Ἦ! ἐκεῖνες τίς δραματικές ὥρες τῆς Μεγάλης Πέμπτης, μετά τόν Μυστικό Δεῖπνο, ὁ κόσμος προσλαμβάνει ἀπαί-
σια μορφή. «*Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, εἶπε στούς μαθητές Του ὁ Χριστός, γινώσχετε ὅτι ἐμέ πρῶτον ὑμῶν μεμίση-
κεν. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἄν τό ἴδιον ἐφίλει, ὅτι δέ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος*» (Ἰωάν.15,18-19). Τί πικρή, ἀπαγοητεύουσα καί θλιβερή ἀπόχρωση πού πήρε ὁ «κόσμος» μέ τά πονεμένα αὐτά λόγια τοῦ ἐτοιμοθάνατου Κυρίου! Τί τρομερή πόλωση! Χριστός καί κόσμος! Αὐτά τά θεϊκά ρήματα θά εἶχε στό νοῦ του ὁ Ἠγαπημένος μαθητής Του, ὁ Ἰωάννης, καί ἔγραφε συμβουλευόντας τούς χριστιανούς του στήν Α' Καθολική Ἐπιστολή του: «*Μή ἀγαπᾶτε τόν κόσμον μηδέ τά ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾶ τόν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ*» (Α' Ἰω. 2,15).

Καί ἰδού πάλι τό μέγιστο, μετά τήν Θεία Ἐνανθρώπηση, γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, μετά τήν τριήμερη παραμονή Του στόν Τάφο, μπροστά μας. Σήμαναν χαρμόσυνα οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν, ἀναψαν καί φεγγοβόλησαν χιλιάδες κεριά στή μεσονύκτια Ἀκολουθία, ὑψώθηκαν στόν οὐρανό ἀναρίθμητα πυροτεχνήματα, δόθηκαν ἀγκαλιές καί τρυφερά φιλιὰ ἀγάπης, στρώθηκαν τραπέζια ἐορταστικά μέ χαρούμενες συντροφιές, συνέκρουναν ποτήρια μέ ἐγκάρδιες εὐχές... «*Ἡ τράπεζα γέμει,*

ὁ μόσχος πολύς... Μηδεῖς ἐξέληται πεινῶν...».

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μας καί ὁ κόσμος μας! Ἀρκετοί –ἐλπίζουμε– κάτι θά αἰσθανθοῦν ἀπό τή λαμπρότητα τῆς μεγάλης χριστιανικῆς γιορτῆς μέ τά ὠραία ἔθιμα τοῦ τόπου. Ἴσως καί μέ τήν φευγαλέα ἐπίσκεψη, γιά λίγα λεπτά, μέσα ἢ ἔξω ἀπό τούς λαμπροφώτιστους ναούς, γύρω ἀπό τήν ἐξέδρα τῆς μεγαλοπρεποῦς τελετῆς καί κατόπιν γρήγορα στό σπίτι, στό τραπέζι μέ τά νόστιμα πασχαλινά φαγητά... Καί ποῦ νά ἤξεραν οἱ αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἑορταστές τῆς Ἀναστάσεως, ὅτι πραγματοποιοῦν ἄθελά τους ἀρχαία, θλιβερή προφητεία: «*Ἀναστήτω ὁ Θεός καί διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί αὐτοῦ...*»! Γι' αὐτόν τόν κόσμο ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, τό πιό συγκλονιστικό καί καθοριστικό συνάμα γεγονός τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας, συμπύσσεται σέ ἓνα εὐχάριστο ἐτήσιο ἔθιμο, τόσο ἐπιφανειακά καί λιτά. Ἡ λαμπρή γιορτή καταντᾶ ἓνας εὐχυσμος, ἐντυπωσιακός καρπός τοῦ ὁποῖου καταναλώνεται μόνο ὁ ἐξωτερικός φλοιός του καί τίποτε περισσότερο.

Καί ποιοί θά γιορτάσουν καθῶς πρέπει τήν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου νιώθοντας τόν πυρήνα της, τήν οὐσία καί τό βαθύ της νόημα, ὥστε νά συμπλέουν πνευματικά μέ τόν ἐμπνευσμένο ὑμνωδό τῆς Ἐκκλησίας; «*Θανάτου ἐορτάζομεν νέκρωσιν, Ἄδου τήν καθάρσεις, ἄλλης βιοτῆς, τῆς αἰωνίου ἀπαρχήν...*»; Ὅσοι βρίσκονται «τροπικῶς»

ἢ καὶ κυριολεκτικὰ ἐκτός τοῦ κόσμου, μαζί μέ τούς μαθητές τοῦ Χριστοῦ, πού μισεῖ ὁ κόσμος. Ὅσοι ἔχουν στό κέντρο τῆς ζωῆς των τή θρησκεία καί ὄχι στό περιθώριο. Ὅσοι ἔχουν αἰσθανθεῖ τήν ὁμορφιά, τήν πληρότητα, τή γλυκύτητα τῆς πίστεως καί ἤδη τήν ἔχουν ἀνταλλάξει μέ τήν ἐπίπλαστη ὁμορφιά, τήν ἐπίπλαστη πληρότητα, τήν ἐπίπλαστη γλυκύτητα τοῦ κόσμου. Ὅσοι μέ τό ἰλαρό φῶς τῆς Ἀναστάσεως ἔψαξαν καί ἀνακάλυψαν τή σωστή λύση στά πολύπλοκα ὑπαρξιακά τους προβλήματα καί κυρίως στό πιό ἀκανθῶδες πρόβλημα τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου.

Θά γιορτάσουν «θεοπρεπῶς» (σύμφωνα μέ τούς ἁγίους Πατέρες μας) καί ὄχι κοσμικῶς τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ὅσοι δέν θά ἀφεθοῦν στήν πρόσκαιρη λάμψη τῶν πασχα-

λινῶν λαμπάδων ἢ τίς γεύσεις τῆς πασχαλινῆς τράπεζας, ἀλλά θά ἀτενίσουν στοχαστικά τόν ἀνατέλλοντα σάν τόν ἀνοιξιάτικο ἥλιο ἀπό τόν πανάγιο Τάφο Ἀναστάντα Κύριο. Τόν νικητή τοῦ θανάτου, τόν νικητή τοῦ κακοῦ καί τοῦ μίσους, τόν νέο Βασιλέα μιᾶς νέας βασιλείας στή γῆ, βασιλείας ἀγάπης, θυσίας, προσφορᾶς καί ἀτέλειωτης ὑπομονῆς. Μερικοί μάλιστα ἀπό αὐτούς τούς ἑορταστές τῆς Ἀναστάσεως μπορεῖ νά χαροῦν τή μεγάλη καί χαρμόσυνη γιορτή βάζοντας κόκκινη μιά βραστή πατάτα, ἀντί γιά πασχαλινό αὐγό καί δοκιμάζοντας μετά τόν κόπο τῆς Ἀκολουθίας λίγο ζωμό ἀπό ψάρι!

᾿Ω! Εἶθε νά ἀνήκουμε στους δευτέρους πού διάλεξαν τήν «ἀγαθή μερίδα» στή πασχαλινή τράπεζα.

Ἐγκύκλιος ἐπὶ τῇ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ 2025

ΟΙ ΚΑΚΟΙ ΑΡΧΟΝΤΕΣ

*«Ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου
καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ» (Ψαλμὸς 2,2)*

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, Τὰ λόγια αὐτὰ μὲ τὰ ὁποῖα ἀρχίζουμε τὸ ἐφετινὸ μας κήρυγμα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Παρασκευῆς, προέρχονται ἀπὸ τὸν δεῦτερο Ψαλμὸ τοῦ Δαβίδ. Εἶναι προφητικά, θεόπνευστα λόγια καὶ τὰ ἀκούσαμε χθές, σχεδὸν αὐτούσια, τὴν Μεγάλῃ Πέμπτῃ, ὡς τὸ πρῶτο ἀντίφωνο τῆς κατασκευῆς καὶ συγκινητικῆς Ὑμνολογίας τῆς Ἀκολουθίας τῶν Ἁγίων Παθῶν τοῦ Κυρίου μας. Ποῦ ἀναφέρονται; Στούς ἄρχοντες τῶν λαῶν. Ἀναφέρονται ἀπὸ τὸν προφητάνακτα Δαβίδ, κατ' ἔμπνευση καὶ φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, στοὺς ἄρχοντες, στοὺς κυβερνήτες τῶν λαῶν ποὺ μαζεύθηκαν συνωμοτικά γιὰ νὰ πολεμήσουν τὸν Κύριο καὶ τὸν Χριστό Του, δη-

λαδὴ τὸν Υἱὸν καὶ Μεσσία Του.

Ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε, ὁ Ψαλμωδός, ὁ προικισμένος μὲ τὸ προφητικὸ χάρισμα, διασχίζει μὲ τὸ βλέμμα του τοὺς αἰῶνες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ἐπικεντρώνεται στὰ σημαντικότερα γεγονότα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Βλέπει καθαρά, μόνον ὀνόματα ποὺ δὲν λέγει, βλέπει τοὺς θρησκευτικούς ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς ἀρχιερεῖς, τοὺς γραμματεῖς, τοὺς φαρισαίους, νὰ συνεδριάζουν πανικόβλητοι, μὲ τὸ φαρμάκι τοῦ μίσους στὴν καρδιά, γιὰ νὰ ἀποφασίσουν πῶς νὰ ἐξοντώσουν τὸν Ἰησοῦ Χριστό.

«Ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ...». Θλιβερό, πολὺ θλιβερό θέαμα, τὸ ὁποῖο βιώνει κάθε πιστὸς χριστιανὸς τίς ἅγιες

αὐτές ἡμέρες. Οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, πού εἶχαν προορισμό καί βασικό καθήκον νά διδάσκουν, νά διαφωτίζουν, νά ὀδηγήσουν τόν λαό στό Θεό, νά καταντοῦν μέ τήν φθονερή καί ἀπαράδεκτη συμπεριφορά τους Θεομάχοι καί Χριστομάχοι, κατ' οὐσίαν ἐχθροί τοῦ λαοῦ.

Ἀλλά δυστυχῶς, ἀγαπητοί ἀδελφοί, οἱ θεομάχοι ἄρχοντες τῶν λαῶν δέν ἔλειψαν ποτέ ἀπό τήν κοινωνία μας. Μολονότι εἶδαν τό θλιβερό κατάντημα καί τῶν ἀρχιερέων καί τῶν γραμματέων καί τῶν φαρισαίων, πῶς διαλύθηκαν, πῶς ἔγιναν σκόνη καί ἐξαφανίσθηκαν ἀπό τό πρόσωπο τῆς γῆς. Ἐντούτοις συνεχίζουν νά ὑπάρχουν καί νά ταλαιπωροῦν ἔθνη καί λαούς. Στηριζόμενοι στό χρήμα, στήν ὑλική δύναμη, στά δισεκατομμύριά τους, στήν πολιτική καί στρατιωτική τους ἰσχύ, στό δόλο καί τήν παραπλάνηση, ταπεινώνουν καί διασύρουν πτωχοῦς καί ταλαιπωρημένους λαούς. Σύγχρονοι γραμματεῖς καί φαρισαῖοι ὑποκριτές. Καί ἐμεῖς περίλυποι βλέπουμε μέ τή βοήθεια τῆς καταπληκτικῆς Τεχνολογίας μας τά τεκταινόμενα. Τήν ταπείνωση, τόν διασυρμό τῶν ταπεινῶν. Λυπούμαστε καί περιμένουμε τήν ἀπάντηση, τή βοήθεια ἀπό τόν οὐρανό γιά τούς δυστυχεῖς πτωχοῦς καί κατατρεγμένους.

Μά ἴσως κάποιος μᾶς πεῖ. Τότε στά χρόνια τοῦ Χριστοῦ πράγματι οἱ ἄρχοντες τοῦ περιουσίου λαοῦ στρέφονταν κατά τοῦ Κυρίου καί κατά τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. Σήμερα ὁμως μερικοί ἄρχοντες, καθώς μάλιστα ὑποκρίνονται καί τόν θρησκευόμενο,

τόν ὑπερασπιστή τῶν νόμων τοῦ Θεοῦ, πῶς θά τούς κατηγορήσουμε ὅτι στρέφονται κατά τοῦ Κυρίου καί κατά τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ; Διότι, ἀπαντοῦμε, ὅ,τι γίνεται σ' αὐτούς τούς μικρούς, τούς ταπεινοῦς καί κατατρεγμένους λαούς τῆς γῆς, τούς “ἐλαχίστους” εἶναι σάν νά γίνεται στόν Ἴδιο τό Χριστό. Ἐκεῖνος τό εἶπε πεντακάθαρα σέ ὄσους πιστούς καί ἐναρέτους ἀνθρώπους βοήθησαν τούς πτωχοῦς καί ταπεινοῦς αὐτοῦ τοῦ κόσμου. «Ἐφ' ὅσον, εἶπε, ἐποιήσατε ἐνί τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοί ἐποιήσατε» (Ματθαίου 25,40). Ἀλλά τό ἴδιο συμβαίνει καί ὅταν μερικοί ὑβρίζουν καί περιφρονοῦν τούς ταπεινοῦς καί ἐλαχίστους. Τόν Χριστό ὑβρίζουν καί περιφρονοῦν στό πρόσωπο τῶν ταπεινῶν τῆς γῆς.

Τό εἶδαμε καί αὐτό, ἀγαπητοί ἀδελφοί, στίς ἡμέρες μας. Ἄρχοντες λαῶν, “ἔμποροι τῶν ἐθνῶν”, ὑπερφίαλοι, ἀλαζόνες, καθισμένοι ἀγέρωχοι ἐπάνω στήν ὑλική δύναμη, στό χρήμα καί τά ὅπλα, νά διασύρουν λαούς ταπεινοῦς καί κατατρεγμένους, καταπατώντας ἀσύστολα κάθε ἔννοια δικαίου καί ἠθικῆς.

Χριστέ Βασιλεῦ! Ἐσταυρωμένε Λυτρωτά τοῦ κόσμου, πού Σέ ἀνέβασαν στόν Σταυρό οἱ ἄρχοντες τοῦ ἀχάριστου λαοῦ, μήν ἀφήσεις στά χέρια τῶν σύγχρονων ἀρχόντων τῶν ὑπερδυνάμεων νά ταπεινώνουν μικρούς λαούς καί νά σφαγιάζουν μπροστά στά μάτια τοῦ κόσμου τήν δικαιοσύνη καί τήν ἠθική. Κύριε σῶσον τούς εὐσεβεῖς!

Εὐχέτης πάντων ὑμῶν
Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
Καλό Πάσχα!

Ἐγκύκλιος ἐπί τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα

Ἡ ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

«Θανάτου ἑορτάζομεν νέκρωσιν, ἄδου τὴν καθαίρεσιν,
ἄλλης βιοτῆς, τῆς αἰωνίου ἀπαρχῆν...» (ξ' Ὑδῆ)

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες

Μέσα στὴν ἀναστάσιμη ἀτμόσφαιρα τοῦ Ὁρθοδόξου χριστιανικοῦ Πάσχα, πού, δόξα τῷ Θεῷ, ζοῦμε ἀπολαμβάνοντάς την, τῆς ἀνεκλάλητης χαρᾶς καὶ εὐτυχίας, καλὸ καὶ θεάρεστο εἶναι νὰ μὴ μᾶς διαφεύγει οὔτε στιγμή τὸ οὐσιαστικὸ νόημα τῆς πλέον χαρμόσυνης χριστιανικῆς γιορτῆς. Καὶ ποῖο εἶναι τὸ βαθύ νόημα, ἡ οὐσία τῆς ἑορτῆς τῶν ἑορτῶν καὶ πανηγύρεως τῶν πανηγύρεων, ἡ ὁποία περιβάλλεται μέ

τὸν ὀλοφώτεينو στέφανο αὐθόρμητης, πηγαίας χαρᾶς, στό χαρμόσυνο πλαίσιο τῶν ὡραίων, πατροπαράδοτων ἑλληνικῶν ἐθίμων μας;

Τὸ κύριο νόημα τοῦ Πάσχα, ὅπως μᾶς τὸ παρουσιάζουν οἱ ἅγιοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ὁ θρίαμβος, ἡ νίκη τοῦ Χριστοῦ μας κατὰ τοῦ θανάτου. Αὐτὸ δέν μᾶς τονίζει ὁ ὕμνος πού προτάξαμε στό ἐφετινὸ πασχαλινὸ μας κήρυγμα; «Θανάτου ἑορτάζομεν νέκρωσιν, ἄδου τὴν καθαίρεσιν, ἄλλης βιοτῆς, τῆς αἰωνίου ἀπαρ-

χήν... Δηλαδή τό Πάσχα οί χριστιανοί γιορτάζουμε τή **νέκρωση, τό θάνατο τοῦ θανάτου**, ὅσο καί ἂν αὐτό φαίνεται σάν παραλογισμός. Πῶς δηλαδή νά σκεφθοῦμε μέ τούς κανόνες τῆς λογικῆς ὅτι πέθανε ὁ θάνατος. Καί ὁμως ψάλλουμε πανευτυχεῖς: «Θανάτου ἑορτάζομεν νέκρωσιν... Τήν καταστροφή, τό τέλος τοῦ ἄδου τοῦ ἀδηφάγου, τήν ἀρχή μιᾶς καινούργιας ζωῆς, τῆς αἰώνιας ζωῆς».

Καί γιατί νά μή θυμηθοῦμε τόν ἀκόμη πιό γνωστό, καλύτερα τόν πασίγνωστο ἀρχαῖο πασχαλινό ὕμνο, πού τόν ψάλλουμε σαράντα ἡμέρες ἄπειρες φορές, τόν ἀναστάσιμο παιάνα «*Χριστός ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας...*». Τί παράξενο αὐτό πού παρατηροῦμε στόν ὕμνον μας τό Χριστός Ἀνέστη! Τί σύντομος, γοργός, πανηγυρικός ὕμνος καί ὁμως πόσες πένθιμες λέξεις περιλαμβάνει! «νεκρῶν», «θανάτῳ», «θάνατον», «μνήμασι». Καί ὁμως τί χαρά, τί ψυχική εὐφορία πού μᾶς δίνει!

Ἀγαπητοί ἀδελφοί! «*Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος*»! «Ἀγαλ-

λιασώμεθα καί εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ»! Πάσχα γιορτάζουμε καί πάλι! Αὐτή ἡ ἡμέρα, αὐτή ἡ γιορτή τοῦ Θεοῦ εἶναι δῶρο ἀνεκτίμητο! Ἄς χαροῦμε! Ἄς ζήσουμε στιγμές χαρᾶς καί εὐφροσύνης μέ συγγενεῖς καί φίλους! Τώρα δέν ἔχουμε πιά νά φοβηθοῦμε, νά τρέμουμε τόν πιό φοβερό, τόν πιό τρομερό ἐχθρό μας. Ὁ Χριστός μας τόν ἐπίασε, τόν ἔβαλε κάτω, τοῦ ἔβγαλε τά δόντια, τοῦ ἔκοψε τά σιδερένια νύχια! Ἀπό ἄγριο καί αἰμοβόρο λιοντάρι τόν ἔκαμε πρόβατο ἡσυχῆ καί ἀκίνδυνο! (ἰ. Χρυσόστομος). Ὁ Χριστός μας νίκησε τόν θάνατο. Ἄνοιξε τόν Παράδεισο καί περιμένει τούς ἀνθρώπους Του πού τόν σέβονται, τόν πιστεύουν καί Τόν ἀγαποῦν.

Πάλιν καί πολλάκις ἄς ἐπαναλάβουμε εὐτυχεῖς τόν παρήγορο λόγο τοῦ θείου Χρυσοστόμου: «*Μηδεὶς φοβείσθω θάνατον· ἠλευθέρωσε γάρ ἡμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος θάνατος. Ἔσβεσεν αὐτόν, ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενος. Αὐτῷ ἡ δόξα καί τό κράτος εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων*». Ἀμήν.

Ὁ ἐπίσκοπός σας

Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

παντοτινός εὐχέτης σας

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ, ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑ!

Ἕνας σύγχρονος Εἰκονοκλάστης

«Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ, περιβεβλημένη, πεποικιλμένη».

*

«Ἄκουσον, θύγατερ καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου ... καὶ ἐπιθυμήσει ὁ Βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου».

*

«Ἄκουσον, ᾧ βασιλεῦ, γράφει ὁ Λέντουλος πρὸς τὸν Καίσαρα, Αὐτὸς καὶ Αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός, μὲ ὠραῖα καὶ ὑπέροχα φυσικὰ χαρακτηριστικά, ἡ δὲ μητέρα του εἶναι ἀπὸ τὶς ὠραιότερες γυναικες ποὺ ἐθεάθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν...»

*

«Ἄλαλα τὰ χεῖλη τῶν ἀσεβῶν τῶν μὴ προσκυνούντων τὴν εἰκόνα σου τὴν σεπτὴν».

Μὲ τὴν προεισαγωγή αὐτὴ σκοπὸς μας εἶναι πέρα ἀπὸ τὶς χάριτες μὲ τὶς ὁποῖες ἦταν στολισμένη ἡ ἐκλεκτὴ τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ ἀξιωθῆ καὶ νὰ γίνῃ μητέρα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ δὲν ὑπελείπετο καὶ τοῦ φυσικοῦ κάλλους. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ μέχρι καὶ τὶς φορητὲς τοιχογραφημένες καὶ

ψηφιδωτὲς παραστάσεις τῆς μορφῆς τῆς Παναγίας μας Μητρὸς μίᾳ ἀμέτρητη πλειάδα εὐλαβῶν καλλιτεχνῶν στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, οἱ ὁποῖοι ἱστοροῦσαν (ζωγράφιζαν) τὸ ἀγλαόκαρπο πρόσωπό της, ὅπου πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ εἶχαν καὶ ἔχουν τὸ χάρισμα τοῦ θαυματουργεῖν (βλέπε Παναγίες: τῆς Τήνου, Σουμελᾶ, Προυσιώτισσας, Μεγάλου Σπηλαίου, Εἰκοσιφοίνισσας καὶ ἄλλες ἄπειρες) καὶ κατόπιν μὲ τὶς ἐνυπόγραφες πλέον εἰκόνες ἐνὸς Μανουὴλ Πανσέληνου, ἐνὸς Θεοφάνους τοῦ Κρητῶς, ἐνὸς Ἀνδρέου Ρουμπλιώφ, ἐνὸς Παρθένη, ἐνὸς Ἐγγονόπουλου, ἐνὸς Φώτη Κόντογλου μέχρι καὶ μιᾶς μεγάλης σύγχρονης μορφῆς τοῦ Ξενόπουλου, παριστάνουν μεγαλοπρεπέστατη μὲ συνδυασμὸ ἀρχοντιᾶς καὶ ταπείνωσης, μὲ συνδυασμὸ μειλίχιου ὕφους, γλυκυτάτου βλέμματος καὶ ἄρωμα πνευματικῆς ἐξάρσεως. Ζωγράφοι ἰσορροπημένοι μὲ βαθιὰ πίστη, μὲ ἰδανικά, ἄλλοι ἄγαμοι ἀσκητὲς, ἄλλοι ἔγγαμοι ὑποδείγματα καὶ ὅλοι αὐτοὶ στὴν Ἀνατολὴ μᾶς χάρισαν τὰ ἀνυπέβλητα ἔργα του χρωστήρος τους,

Ὑπὸ τοῦ Πρωτ/ρου Ἀθανασίου Παπαδάκη Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου

ὥστε βλέποντας καὶ ἐνατενίζοντας τὸ θεῖο της πρόσωπο νὰ τῆς ψάλλουμε τὴν πληθώρα τῶν ὕμνων της καὶ νὰ ἐκλιπαροῦμε τὴ θεία της χάρη καὶ μεσιτεία.

Καὶ ἐρχόμεθα στὴ Δύση. Ποιὸς δὲ θαύμασε μιὰ Παναγία του Λεονάρδου Νταβίτσι; Ποιὸς δὲν ἔμεινε ἐκστατικός μπροστὰ σὲ μιὰ Πιετὰ τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου; Ποιὸς δὲν ἔμεινε ἔκθαμβος μπροστὰ στις Παναγίες τοῦ Ροῦμπενς, τοῦ Μπερνίνι καὶ τοῦ δικοῦ μας τοῦ Δομίνικου Θεοτοκόπουλου; Ὅλες οἱ παραστάσεις τους ἔχουν τὴν αὔρα τοῦ πνεύματός τους, ὅλες παρουσιάζουν τὸ ψυχικό τους κάλλος, διότι «οἷα ἢ μορφὴ, τοιάδε καὶ ἡ ψυχὴ».

Καὶ ἐρχόμεθα στὴν κατάπτυστη καὶ ὀδυνηρὴ πραγματικότητα μιᾶς Ἑλλάδας, ἡ ὁποία παραχωρεῖ τὴν Ἐθνικὴ της Πινακοθήκη πού χρηματοδοτεῖται ἀπὸ τὸν κορβανᾶ τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνα φορολογούμενου, γιὰ νὰ παρουσιάσει ὁ οἰκτρὸς αὐτὸς καλλιτέχνης εἰκόνα τῆς Παναγίας μας καὶ τῶν Ἁγίων, οἱ ὁποῖες μᾶς δημιουργοῦν προβληματισμό, ὡς πρὸς τὴν ψυχοσύνθεση τοῦ ἀτόμου αὐτοῦ. Ἄραγε αὐτὸς πὸ πα-

ρουσίασε μὲ τόση ἀσχήμια τὴν ἐκλεγμένη νύμφη τοῦ λαοῦ θὰ μπορούσε μὲ τὴν ἴδια τεχνοτροπία νὰ παρουσιάσει τὸ πορτρέτο τῆς μητέρας του ἢ τοῦ πατέρα του; Ἄν τοῦ παρουσίαζαν μιὰ ἄλλη φωτογραφία πὸ σήμερα αὐτὸ εἶναι ἐφικτό, μὲ τὸ δικό του πρόσωπο τερατῶδες καὶ ἀποκρουστικὸ θὰ τὸ ἐδέχετο;

Νεαρέ μου καλλιτέχνη, ἡ Παναγία καὶ οἱ ἅγιοι ἀπλῶς σὲ λυποῦνται καὶ οὔτε ἐκδικητικοὶ εἶναι καὶ ἀναμένουν τὴν μετάνοιά σου καὶ μεῖς θλιβόμεθα γι' αὐτό, διότι τὸ νὰ ζεῖς στὴ χώρα μὲ προοδευτικὲς ιδέες πὸ ἰσοπεδώνουν τὰ πάντα μόνο φαιδρὰ αἰσθήματα δημιουργοῦνται καὶ οἶκτο γιὰ τὸ πρόσωπό σου. Ἀλλὰ ἔχε ὑπόψη σου, ὅτι ὁ Θεὸς «οὐ μυκτηρίζεται» καὶ «φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος».

Μπροστὰ στὸ ἀμέτρητο πλῆθος τῶν εἰκόνων τῆς Παναγίας μας ἀπὸ εὐσεβεῖς καὶ θεοφώτιστες ψυχὲς αὐτὸ πὸ ἐσὺ πηγες νὰ κάνεις ἦταν ἡ προσπάθειά σου νὰ ἀνάψεις ἓνα φρύγανο, τὸ ὁποῖο ἔσβησε ἀμέσως. Ὁ Θεὸς ἄς σὲ ἐλεήσει καὶ ἄς ἔρθεις εἰς ἐπίγνωσιν τῶν πράξεών σου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΙΑΤΡΟΙ, ΚΛΗΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΑΪΚΟΙ, ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (1ος-4ος ΑΙΩΝΑΣ)

Αίμίλιος Δημ. Μαυρουδής

Άρχων Νοτάριος τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας
Ὁμότιμος Καθηγητῆς Α.Π.Θ.

Γ' ΜΕΡΟΣ

9. Ζηνόβιος

ιατρός και ἱερέας στή Σιδώνα τῆς Φοινίκης (3ος/4ος αἰώνας)

Τὴν ἰατρικὴ ἰδιότητα τοῦ Ζηνοβίου ἀλλὰ καὶ τὸν μαρτυρικὸ θάνατό του χάριν τῆς πίστεως, κατὰ τὸν διωγμὸ ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, τὰ πληροφοροῦμαστε ἀπὸ τὸν Εὐσέβιο, ὁ ὁποῖος γράφει σχετικά (*Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία* 8, 13, 3-4): «Ἀπὸ τοὺς μάρτυρες στή Φοινίκη πιὸ διακεκριμένοι ἦταν οἱ κατὰ πάντα θεοφιλεῖς ποιμένες τοῦ λογικοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ, ὁ Τυραννίων, ἐπίσκοπος τῆς ἐκκλησίας τῆς Τύρου, ὁ Ζηνόβιος, πρεσβύτερος τῆς ἐκκλησίας τῆς Σιδώνας, καὶ ἀκόμη ὁ Σιλβανός, ἐπίσκοπος τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἐμέσης. Ἀλλὰ αὐτός, μαζί με ἄλλους, ἔγινε τροφὴ τῶν θηρίων στήν ἴδια τὴν Ἔμεσα, καὶ ἔτσι ἔγινε δεκτὸς στή χορεία τῶν μαρτύρων. Οἱ ἄλλοι δύο δόξασαν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ στήν Ἀντιόχεια, δεχόμενοι μὲ ὑπομονὴ τὸν θάνατο. Ὁ ἐπίσκοπος (Τύρου) ρίχτηκε στὰ βᾶθη τῆς θάλασσας, ἀλλὰ ὁ Ζηνόβιος, ὁ ἄριστος τῶν ἰατρῶν, πέθανε ἀπὸ σκληρὰ βασανιστήρια πού τοῦ ἀσκήθηκαν στὰ πλευρά».

10. Θεόδοτος

ιατρός και ἐπίσκοπος Λαοδικείας (3ος/4ος αἰώνας)

Ὁ Θεόδοτος διετέλεσε ἐπίσκοπος Λαοδικείας ἐπὶ πολλὰ ἔτη (π. 311-π. 340) καὶ ἔλαβε μέρος στή Σύνοδο τῆς Νικαίας τὸ 325, καθὼς καὶ στή Σύνοδο τοῦ 330 πού καθαίρεσε τὸν Εὐστάθιο Ἀντιοχείας. Διαδέχθηκε τὸν ἐπισκοπικὸ θρόνον τὸν Στέφανο, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ λόγιος, δὲν ἀνταποκρίθηκε στὶς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀξιώματός του. Ὁ Εὐσέβιος μιλάει γιὰ τὸν Θεόδοτο μὲ ἰδιαιτέρα ἐπαινετικά λόγια (*Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία* 7, 32, 23): «Ὁμως οἱ ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐπρόκειτο νὰ καταστραφοῦν ἀπὸ αὐτό, ἀλλὰ τὶς ἀνόρθωσε ὁ Θεόδοτος, καθὼς ἀναδείχθηκε ἀμέσως ἐπίσκοπος τῆς παροικίας αὐτῆς ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεό, τὸν Σωτῆρα ὄλων, καὶ μὲ τὶς πράξεις του δικαίωσε καὶ τὸ ὄνομα πού κατεῖχε (Θεόδοτος = δοσμένος ἀπὸ τὸν Θεό) καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐπισκόπου. Γιατὶ διέπρεψε στήν ἐπιστήμη τῆς ἰατρικῆς τῶν σωματῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς θεραπευτικῆς τῶν ψυχῶν. Κανεὶς ἄλλος ἀνθρώπος δὲν ὑπῆρξε ὅμοιος μὲ αὐτὸν στή φιλανθρωπία, τὴν εἰλικρίνεια, τὴ συμπάθεια καὶ τὸν ζῆλο νὰ βοηθήσει ὅσους χρειαζόταν τὴ βοήθειά του. Εἶχε ἀσκηθεῖ ἐπίσης πολὺ

στη θεία μάθηση. Αὐτὸς τέτοιος ἄνθρωπος ἦταν».

11. Αέτιος

ιατρός, χριστιανὸς Ἀρειανός (4ος αἰώνας)

Ο Ἀρειανὸς χριστιανὸς Ἀέτιος ἀπὸ τὴν Κοίλη Συρία, ἦταν ἄνδρας μεγάλης παιδείας, ὁ ὁποῖος συγχρωτίσθηκε μὲ πολλοὺς σημαντικοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του (δυστυχῶς καὶ μὲ αἰρετικούς), καὶ ταξίδεψε σὲ πολλὰς πόλεις. Ἄκμασε κατὰ τὴ βασιλεία (337-361) τοῦ Κωνσταντίου. Στὴν Ἀνάζαρβο τῆς Κιλικίας συνδέθηκε μὲ κάποιον γραμματικὸν «ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ ὁποῖου μελέτησε τὰ γραπτὰ τῶν εὐαγγελιστῶν καὶ ἔγινε τέλειος κάτοχος τοῦ περιεχομένου τους». Ὡστόσο δὲν ἀρκέσθηκε στὶς θεωρητικὰς ἐπιστῆμες, ἀλλὰ σπούδασε καὶ Ἱατρικὴ γιὰ νὰ ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ θεραπεύει ὄχι μόνον τὶς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ τὰ σώματά τους (Τότε δὲ καὶ τῆς ἱατρικῆς ἐξῆπτο, ὡς ἂν μὴ μόνον ψυχῶν, ἀλλὰ καὶ σωμάτων ἔχοι τὰς νόσους ἰᾶσθαι). Δάσκαλός του στὴν ἐπιστήμη αὐτὴ ἦταν ὁ Σώπολις, ἱατρὸς διαπρεπέστατος κατὰ τὴν ἐποχὴ του. Ἔτσι καὶ ὁ Ἀέτιος ἔγινε ἄριστος ἐπιστήμων, καὶ παρεῖχε τὶς ὑπηρεσίες του ἀμισθὶ σὲ ὅποιον εἶχε ἀνάγκη (ἀριστεύων δὲ ἐν ἱατρικῇ ὁ Ἀέτιος ἄμισθον παρεῖχεν τοῖς δεομένοις τὴν θεραπείαν) (Φιλοστόργιος, Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία 3, 15).

12. Ἀνώνυμος

ιατρός καὶ ἐπίσκοπος Τιβεριάδος (4ος αἰώνας)

Ο Ἰώσηπος ἀπὸ τὴν Τιβεριάδα (ἔζησε κατὰ τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου) ἦταν Ἑβραῖος ποὺ προσηλυτίσθηκε στὸν Χριστιανισμό, τιμή-

θηκε ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ κόμη, καὶ οἰκοδόμησε ἐκκλησίες στὴν Τιβεριάδα, τὴ Νεοκαισάρεια, τὴν Καπερναοὺμ καὶ ἄλλες πόλεις. Μάλιστα γιὰ τὴν πίστη του ὑπέστη πολλές ταλαιπωρίες ἀπὸ τοὺς ὁμοεθνεῖς του. Ὁ Ἰώσηπος αὐτὸς ἀνήκε στὸν στενὸ κύκλο τοῦ τότε Ἑβραίου πατριάρχου Ἑλλήλ, ὁ ὁποῖος καταγόταν ἐνδεχομένως ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τοῦ νομομαθοῦς Γαμαλιήλ, ποὺ μνημονεύεται στὴν Καινὴ Διαθήκη (τούτους εἶναι γένους ἐκείνου τοῦ πρώτου Γαμαλιήλ τοῦ ἐπὶ τοῦ Σωτήρος).

Ὁ Ἑλλήλ, προαισθανόμενος τὸ τέλος τοῦ βίου του, θέλησε νὰ ἀσπασθεῖ καὶ αὐτὸς τὸν Χριστιανισμό, δίσταζε ὁμως νὰ τὸ πράξει δημοσίως. Γι' αὐτὸ ἐνήργησε συγκεκαλυμμένα, καλώντας τὸν πλησιόχωρο ἐπίσκοπο Τιβεριάδος, ποὺ ἦταν καὶ ἱατρός, σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ κάποιον ἱατρικὸ ζήτημα (διὰ προφάσεως ἱατρικῆς ὑποθέσεως). Ἔστειλε λοιπὸν τὸν Ἰώσηπο καὶ κάλεσε τὸν ἐπίσκοπο (ὡς ἱατρὸν ὄντα). μὲ μόλις εἰσῆλθε ὁ ἐπίσκοπος στὸ δωμάτιό του, ὁ Ἑλλήλ διέταξε ὄσους παρευρίσκονταν ἐκεῖ νὰ βγοῦν ἔξω, καὶ παρακάλεσε τὸν ἐπίσκοπο: «δῶρησαί μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα». Τότε ὁ ἐπίσκοπος, ἔδωσε ἐντολὴ σὲ αὐτοὺς ποὺ τὸν βοηθοῦσαν (τοὺς ἐξυπηρετούμενους), νὰ ἐτοιμάσουν νερό, μὲ τὸ αἰτιολογικὸ ὅτι δι' αὐτοῦ ὡς ἱατρὸς θὰ ἐφάρμοζε στὸν ἀσθενῆ κάποια θεραπεία (ὡς τῆς νόσου ἔνεκα βοήθημά τι προσφέρειν μέλλων δι' ὑδάτων νοσοῦντι βαρέως τῷ πατριάρχῃ). Μετὰ ὁ πατριάρχης, προφασιζόμενος ντροπὴ (αἰδοῦς δὲ χάριν προφασισάμενος), ζήτησε καὶ ἀπὸ τοὺς ἱατρικοὺς βοηθοὺς τοῦ ἐπισκόπου νὰ ἀποχωρήσουν ἀπὸ τὸ δωμάτιο, καὶ ἔτσι, πρὶν ἐγκαταλείψει αὐτὴ τὴ ζωὴ, δέχθηκε τὸ ἅγιο βάπτισμα (Ἐπιφάνιος, Πανάριον (Κατὰ αἰρέσεων) [I 338-339]).

13. Βασίλειος

ιατρός και επίσκοπος Ἀγκύρας
(4ος αιώνας)

Κατὰ τὸν Ἱερώνυμο (*De viris illustribus* 89), «ὁ Βασίλειος, ἐπίσκοπος Ἀγκύρας, γνῶστης τῆς ἰατρικῆς τέχνης, («(gnarus) artis medicinae») ἔγραψε *Κατὰ Μαρκέλλου* καὶ ἓνα βιβλίον *Περὶ παρθενίας* καὶ κάποιον ἄλλον. Καὶ κατὰ τὴ βασιλείαν τοῦ Κωνσταντίου ἦταν ἀρχηγὸς τῆς ὁμάδος τῶν Μακεδονιανῶν, μαζί με τὸν Εὐστάθιο Σεβαστείας».

Φυσικὰ ὁ ἄνθρωπος σὲ ὄλες τὶς δύσκολες στιγμές, καὶ κυρίως σὲ περιπτώσεις ἐπώδυνης ἀσθενείας, καταφεύγει μετὰ τὴν προσευχὴν τοῦ στοῦν Θεοῦ, ὡς παντοδύναμος, καὶ ἐπικαλεῖται τὴ βοήθειάν του. Αὐτὸν ἀναγνωρίζει ὡς τὸν ἰατρὸν τῶν πάντων, ἦτοι τῶν σωματικῶν καὶ τῶν ψυχικῶν νοσημάτων, καὶ σὲ τελευταία ἀνάλυση, ὅσο ἰκανὸς καὶ πεπειραμένος καὶ ἂν εἶναι κάποιος ἄνθρωπος στὴν ἰατρικὴ ἐπιστήμη, στὴν πραγματικότητά ἰσχύει πάντοτε ἡ περίφημη ρῆσις, ἡ ὁποία κατὰ τὸν Μεσαίωνα ἦταν εὐρέως διαδεδομένη στὴ λατινικὴ Δύση:

Medicus curat, Deus sanat,

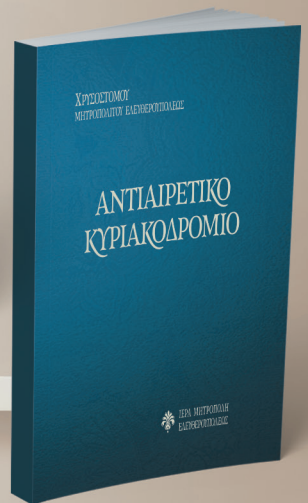
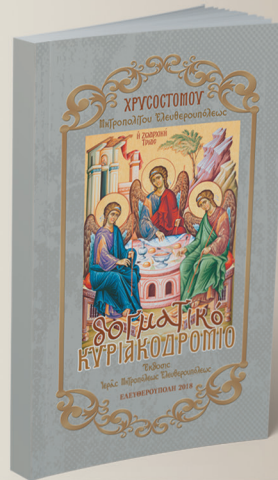
«Ὁ ἰατρός νοσηλεύει, ὁ Θεὸς θεραπεύει».

Δὲν κρίνω ἄσκοπο ἐπίσης νὰ προσθέσω ἐδῶ, ἐν κατακλείδι, ὅτι ὁ μεγάλος ἰατρός Ἐρασίστρατος ὁ Ἰουλιήτης, ποὺ ἔζησε στὴν Ἀλεξάνδρεια τὸν 4ο αἰῶνα π.Χ., παραδεχόμενος τὴ μεσολάβηση τῶν θεῶν καὶ τὴ βοήθειάν τους στὴν πεπερασμένων δυνατοτήτων ἀνθρώπινη Ἰατρικὴ, χαρακτηρίζε τὰ φάρμακα ὡς χεῖρας θεῶν (Πλούταρχος, *Συμποσιακὰ* 5, 1 663C: *τὰς βασιλικὰς καὶ ἀλεξιφαρμάκους ἐκεῖνας δυνάμεις, ἅς "θεῶν χεῖρας" Ἐρασίστρατος ὠνόμαζεν*), ἐννοώντας σαφῶς ὅτι αὐτὰ δόθηκαν ἀπὸ τοὺς θεοὺς ὡς μία βοήθεια στὸ ἔργο τῶν ἰατρῶν.

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΣ

α. Γιά τὴν πίστη μας

β. Γιά τὰ ἥθη μας

ΓΙΑ ΤΗΝ

Μητέρα

Τοῦ π. Παντελεήμονος Μποσνακίδη
Συνταξιούχου ἱεροδιδασκάλου

Β΄ ΜΕΡΟΣ

Ἡ μητέρα εἶναι στυλοβάτης τοῦ σπιτιοῦ. Διαβάζουμε στίς Παροιμίες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (κεφ.14,1) ὅτι: «**Ἡ σοφή γυναίκα οἰκοδομεῖ τό σπίτι της, ἡ ἀνόητη μέ τά ἴδια της τά χέρια τό γκρεμίζει**». Συνεπῶς, ἡ μητέρα στυλοβάτης μέ τά εὐλογημένα ὄπλα τῆς ἀγάπης, τῆς θυσίας, τῆς προσφορᾶς καί τῆς ὑπομονῆς, ἀναδεικνύεται σέ φωτεινή λαμπάδα πού φωτίζει τό σπίτι της καί λιώνει ὡς θυσία γιά τή σωτηρία τῶν μελῶν τῆς οἰκογένειας. Θυσιάζει τόν ἑαυτό τῆς χωρίς παράπονα καί ἀξιώσεις. Μία προσφορά δίχως ἀνταλλάγματα. Μοναδική ἀνταμοιβή της, ἡ εὐτυχία τῶν παιδιῶν της. Ἡ ἀνησυχία της, τό ἐνδιαφέρον τῆς παρουσίας τῆς φροντίδας της καί ἡ ἀγάπη της εἶναι ἀπαραίτητα στοιχεῖα γιά τήν ψυχική ἰσορροπία τῶν παιδιῶν. Πολλά εἶναι τά παραδείγματα ἔμπρακτης ἀγάπης τῆς μητέρας πρὸς τά παιδιά.

Ἦταν κάποτε μία μητέρα μονόφθαλμη. Εἶχε ἕναν μοναχογιό καί χαιρόταν νά τόν βλέπει νά προοδεύει. Ἐκανε ὅποιαδήποτε ταπεινωτική ἴσως, ἀλλά τίμια δου-

λειά προκειμένου νά τόν μεγαλώσει καί νά τόν σπουδάσει. Ἐκεῖνος ὅμως ντρεπόταν γιά τή μητέρα του, ἀπέφευγε νά τήν πλησιάσει ὥστε νά μήν καταλάβει κανεῖς ὅτι εἶναι γιός της. Τήν θεωροῦσε ἀηδιαστική στήν ὄψη. Τά χρόνια πέρασαν, τό παιδί παντρεύτηκε καί ἀπέκτησε δύο παιδιά. Ἡ μητέρα του ποτέ δέν εἶχε δεῖ τά ἐγγόνια της. Κάποια μέρα τῆς ἦρθε ἐπιθυμία νά τά δεῖ. Ὁ γιός μέ τή θέα τῆς μητέρας του ἄρχισε νά φωνάζει καί νά τήν διώχνει μέ ἄσχημο τρόπο. Ἐκεῖνη ἤρεμη τοῦ ἀπαντᾶ: Συγγνώμη κύριε, φαίνεται πῶς μοῦ ἔδωσαν λάθος διεύθυνση καί ἔφυγε. Μετά ἀπό χρόνια ὁ γιός περνώντας ἀπό τό πατρικό του σπίτι, περισσότερο ἀπό περιέργεια παρά ἀπό ἐνδιαφέρον, παρακινήθηκε νά ἐπισκεφθεῖ τήν μητέρα του. Οἱ γείτονες τόν ἐνημέρωσαν ὅτι εἶχε πεθάνει, εἶχε ὅμως ἀφήσει ἕνα γράμμα γιά ἐκεῖνον. Τό γράμμα ἔγραφε:

«*Ἀγαπητό μου παιδί, συγγνώμη πού ἦρθα ἀπρόσκλητη στό σπίτι σου καί τρόμαξα τά παιδιά σου. Συγγνώμη γιά κάθε φορά πού σέ ντρόπιαζα μέ τήν ἐμφάνισή μου. Νά*

ξέρεις ότι πάντοτε θά σ' αγαπῶ καί ποτέ δέ σου κράτησα κακία. Νά γνωρίζεις ὅμως πῶς ὅταν ἦσουν πολύ μικρός ἔπαθες ἕνα ἀτύχημα καί ἔχασες τό ἕνα σου μάτι. Εἶμαι λοιπόν πολύ περήφανη πού μπόρεσες νά δεῖς τόν κόσμο μέ τήν βοήθειά μου, καθώς σου ἔδωσα τό μάτι μου. Σοῦ εὐχόμαι νά εἶσαι πάντοτε εὐτυχημένος! Ἡ μητέρα σου.

Ἡ μάνα γίνεται παράδειγμα καί ἐργάτης τοῦ καλοῦ δείχνοντας μέ αὐτό τόν τρόπο στά παιδιά της, τήν ταπεινοφροσύνη, τήν κατανόηση, τήν ἀναγνώριση, τήν ἀγάπη, τόν σεβασμό, τήν ἀναγνώριση καί τήν ἐκτίμηση τῶν συνανθρώπων τους καί τῶν συνεργατῶν τους. Ἡ μάνα εἶναι ἡ προσωποποίηση τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ «οὐκ ἤλθον διακονηθῆναι ἀλλά διακονῆσαι».

Κάποτε ἕνας νεαρός ἄνδρας πῆγε νά υποβάλλει αἴτηση γιά μιὰ διευθυντική θέση σέ μιὰ μεγάλη ἐταιρεία. Ὁ διευθυντής ἀνακάλυψε ἀπό τό βιογραφικό του, ὅτι ὁ νεαρός εἶχε ἐξαιρετικές ἀκαδημαϊκές σπουδές. Στήν ἐρώτησή του πῶς κατάφερε οικονομικά νά κάνει αὐτές τίς σπουδές ὁ νεαρός ἀπάντησε ὅτι μεγάλωσε ὀρφανός ἀπό πατέρα ἀπό ἑνός ἔτους καί πῶς ἡ μητέρα του ἦταν αὐτή πού πλήρωνε τά δίδακτρα του. Ἀναρωτήθηκε ὁ διευθυντής πού ἐργαζόταν ἡ μητέρα του. Αὐτός ἀπάντησε πῶς ἡ μητέρα του ἐργαζόταν ὡς καθαρίστρια ρούχων. Ἐπλενε ρούχα γιά ἄλλους. Τότε ὁ διευθυντής ζήτησε ἀπό τόν νεαρό νά τοῦ δείξει τά χέρια του. Ὁ νεαρός ἔδειξε τά χέρια του τά ὅποια ἦταν λεία καί πολύ ἀπαλά. Ρώτησε ἐκ νέου ὁ διευθυντής τόν

νεό, ἐάν ἔχει βοηθήσει ποτέ τή μητέρα του στό πλύσιμο τῶν ρούχων. Αὐτός ἀπάντησε ὅτι ποτέ δέν βοήθησε καί ὅτι ἡ μητέρα του ἤθελε πάντα νά μελετᾶ καί νά διαβάσει ὅσο τό δυνατόν περισσότερο. Ἐκτός αὐτοῦ, ἡ μητέρα του ἔπλενε τά ρούχα πιό γρήγορα ἀπό αὐτόν. Ὁ διευθυντής τοῦ ζήτησε ὅταν πάει σπίτι νά καθαρίσει τά χέρια τῆς μητέρας του καί τήν ἄλλη μέρα νά ἐρθει πάλι στήν ἐταιρεία νά μιλήσουν.

Ὅταν πῆγε πίσω στό σπίτι, ζήτησε ἀπό τή μητέρα του νά τόν ἀφήσει νά καθαρίσει τά χέρια της. Ἡ μητέρα παραξενεύτηκε καί μέ ἀνάμικτα συναισθήματα ἄπλωσε τά χέρια της πρὸς τό γιό της.

Ὁ νεαρός ἄρχισε νά πλένει τά χέρια τῆς μητέρας του σιγά-σιγά, ἐνῶ δάκρυα ἔσταζαν ἀπό τά μάτια του ὅση ὥρα τό ἔκανε αὐτό. Ἦταν ἡ πρώτη φορά πού παρατήρησε ὅτι τά χέρια τῆς μητέρας του ἦταν τόσο ζαρωμένα, καί ὅτι ὑπῆρχαν τόσες πολλές μελανιές πάνω τους. Μερικές μελανιές μάλιστα ἦταν τόσο ὀδυνηρές, πού ἡ μητέρα του βογκοῦσε ὅταν τίς ἄγγιζε. Ἦταν ἡ πρώτη φορά πού ὁ νεαρός συνειδητοποίησε ὅτι ἦταν αὐτά τά χέρια πού ἔπλεναν σέ καθημερινή βάση ρούχα γιά νά μπορέσει νά πληρώσει τά δίδακτρα του. Οἱ μελανιές στά χέρια της, ἦταν τό τίμημα πού ἡ μητέρα ἔπρεπε νά πληρώσει γιά τήν ἐκπαίδευσή του καί τό μέλλον τοῦ παιδιοῦ της. Μετά τόν καθαρισμό τῶν χεριῶν τῆς μητέρας του, ὁ νεαρός ἄρχισε νά πλένει σιγά-σιγά ὅλα τά ρούχα πού εἶχαν στοιβαχτεῖ γιά πλύσιμο, μονολογώντας «Μάνα συγγνώμη καί σ' εὐχαριστῶ γιά ὅλα»

«Μάνα συγγνώμη και σ' ευχαριστώ για όλα»... ενώ δάκρυα συνέχιζαν να τρέχουν από τα μάτια του.

Τήν άλλη μέρα όταν ο διευθυντής τον ρώτησε τί έγινε, εάν έκανε αυτό που του ζήτησε και εάν έμαθε κάτι από αυτό, ο νεαρός απάντησε ότι καθάρισε τα χέρια της μητέρας του, αλλά και έπλυσε τελικά όλα τα ρούχα που είχε για πλύσιμο και συνειδητοποίησε τον αγώνα της μητέρας του. «Ότι χωρίς τη μητέρα του δεν θα ήταν αυτό που έγινε. Συνειδητοποίησε με την πράξη αυτή, πόσο σημαντική ήταν η βοήθεια που του προσέφερε και ότι εκτιμά πλέον την αξία και τη σημασία που έχει τό να βοηθά ο ένας τον άλλο στην οικογένεια και στην κοινωνία». Έτσι τον προσέλαβε.

Σήμερα, λοιπόν, τιμούμε αυτή τη μητέρα, γιατί είναι τό πρόσωπο που φέρει μέσα της τη ζωή (τα παιδιά της), παίρνει τη ζωή αυτή στα χέρια της και με την αγάπη και τη θυσία προσπαθεί να τά αναθρέψει εν Κυρίω έμφυσώντας τα την αγάπη στο Θεό, την καλοσύνη, την αξιοπρέπεια, την ευγνωμοσύνη, την ευγένεια....

Σήμερα τιμούμε αυτή τη μητέρα, γιατί χάρη σέ αυτήν, που μέσα στις δυσκολίες των καιρών μας τολμάει να φέρει έναν ακόμα άνθρωπο στον κόσμο και να τον μεγαλώσει σύμφωνα με τά ιδανικά της πίστεως και της πατρίδας μας, συνεχίζοντας την ιστορία μας...

Σήμερα τιμούμε αυτή την μάνα, που δεν είπαμε ποτέ ή ξεχάσαμε να ποῦμε ευχαριστώ, να κάνουμε μία άγκαλιά, να δώσουμε ένα φιλι για να εκφράσουμε την

ευγνωμοσύνη μας για ότι μέχρι σήμερα πετύχαμε και απολαμβάνουμε, καυχώμενοι άφελώς, ότι τά πετύχαμε μόνοι μας.

Σήμερα όφειλουμε να αποδώσουμε στην κάθε Μάνα, είτε βρίσκεται στη γη είτε έφυγε στον ουρανό, σεβασμό και ευγνωμοσύνη, για όλες τις θυσίες και τους κόπους της να μάς μεγαλώσει, για τά ξενύχτια της όταν άρρωσταίναμε, για τη συμπαράστασή της στις στενοχώριες μας, για τη βοήθειά της όταν σπουδάσαμε, για την ακούραστη συνδρομή της όταν ξεκινήσαμε τη δική μας οικογένεια, για την παρηγοριά της όταν πονούσαμε, για την προσφορά της και την βοήθειά της που συνεχίζει να μάς παρέχει από εκεί που βρίσκεται. Τιμούμε και τη νέα μητέρα και την ενθαρρύνουμε ότι θα καταφέρει να έπιτελέσει την άποστολή της στην δύσκολη έποχή μας. Χρειάζεται όμως σέ κάθε περίπτωση για όλους μας, πέρα από τις ανθρώπινες δυνάμεις και ή δύναμη του Θεού. Χρειάζεται να είμαστε ένωμένοι με την πηγή της ζωής, τον Χριστό, αλλά και να βαδιζουμε στα χνάρια της Παναγίας μας, της τέλειας Μητέρας, της Μητέρας των Μητέρων, της Λαοδηγήτριας, που θα μάς αναλάβει μυστηριακά από τό χέρι για να μάς όδηγήσει μέσα από αυτόν τον έπίγειο αγώνα στον ουράνιο και άτελεύτητο Παράδεισο ...

Γιορτή της μάνας λοιπόν σήμερα, την ευχαριστούμε, την ευγνωμονούμε και ευχόμαστε «καλόν παράδεισο» σέ αυτές που μάς λείπουν και «χρόνια πολλά, καλά και εύλογημένα σέ όσες ζούν».

Ό θεός μαζί σας.

Ἡ Ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως

Πέρασαν 572 χρόνια ἀπό τήν ἀποφράδα ἐκείνη ἡμέρα τῆς 29ης Μαΐου 1453, κατά την ὁποία «κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος» ἡ Πόλις ἐάλω. Ἔσβησε «ὁ ὀφθαλμός τῆς Οἰκουμένης, τό παγκόσμιον ἄκουσμα, τό ὑπερκόσμιον θέαμα, ὁ ποδηγός τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ λόγου τό μέλημα καί τοῦ καλοῦ παντός ἐνδιαίτημα». Ἡ Ρωμανία πάρθεν. Ἡ Κωνσταντινούπολη ἔγινε Ἰνσταμπούλ καί ἡ Ἁγία Σοφία τζαμί.

Ἡ ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶναι μία **ὀριακή ἡμερομηνία στήν παγκόσμια ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καί τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Οἰκουμένης**. Ὅπως γράφει ὁ Σλουμπερζέ, εἶναι ἓνα ἀπό τά μεγαλύτερα συμβάντα τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου μέ τεράστια ἐπίδραση στά πεπρωμένα τῆς Εὐρώπης. Μέ αὐτή τερματίζεται ἡ οἰκουμενική ἀποστολή τοῦ Βυζαντίου, ὑποχωρεῖ ὁ πολιτισμός πού δημιούργησε ὁ βυζαντινός συγκρητισμός, βυθίζονται στά σκοτάδι οἱ λαοί τούς ὁποίους τό Βυζάντιο χειραγώγησε στήν ἐθνική τους σταδιοδρομία. Ὅπως ἐπισημαίνει ὁ ἀείμνηστος ἀκαδημαϊκός Διονύσιος Ζακυνθινός «διά τῆς καταλύσεως τῶν τελευταίων λειψάνων τῆς ρωμαϊκῆς κρατικῆς παραδόσεως, ἀφανίζεται καί ἡ ἰδέα τῆς οἰκουμενικῆς μοναρχίας. Ἐπί των ἐρειπίων τοῦ μεσαιωνικοῦ κόσμου οἰκοδομοῦνται νέα ἐθνικά μοναρχία, ἐγκαινιάζονται δέ νέα πολιτικοί προσανατολισμοί καί νέα πολιτικά συστήματα, ἐπικρατοῦν σύν τῷ χρόνῳ νέα πνευματικά ἀναζητήσεις καί τάσεις».

Ἡ ἄλωση τοῦ 1453 ἦταν κάτι τό φυσι-

κό καί ἀναμενόμενο ἀπό καιρό. **Ἡ πραγματική ὁμως ἄλωση πρέπει νά ἀναζητηθεῖ στήν Φραγκοκρατία**, πού διέλυσε την πολιτική καί οἰκονομική ἐνότητα τῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ Ἄγγλος ἱστορικός Ἄρνολντ Τόμπυ στό μνημειῶδες ἔργο του Σπουδή τῆς ἱστορίας γράφει: «Οἱ Μωαμεθανοί Τοῦρκοι ἔδωσαν μόνο τό τελειωτικόν κτύπημα εἰς μίαν κοινωνίαν, ἡ ὁποία εἶχε ἤδη κατασπαραχθεῖ θανασίμως ὑπό τῆς δυτικῆς χριστιανικῆς εἰσβολῆς, ἡ ὁποία μετημφιέσθη ἀνιέρως ὑπό τό ὄνομα Δ΄ Σταυροφορία καί ἡ ὁποία ἐστέρησε τό Βυζάντιον τῆς παρουσίας ἐνός βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος ἐπί διάστημα πλέον τοῦ ἡμίσεος αἰῶνος (1204-1261 μ.Χ.).

Ἄν ἡ Ἀνατολική Αὐτοκρατορία δέν εἶχε πληγωθεῖ θανάσιμα καί δέν εἶχε περιοριστεῖ στίς διαστάσεις ἐνός μηδαμινοῦ κράτους ἀπό την ἀπληστία καί την ὠμότητα των Δυτικῶν ληστῶν πού ἀποκαλοῦσαν τούς ἑαυτούς τους σταυροφόρους, ἴσως νά μήν πατοῦσαν ποτέ οἱ Τοῦρκοι στήν Εὐρώπη.

Τά ἐσωτερικά αἶτια πού προκάλεσαν την πτώση τῆς Βασιλεύουσας ἦταν ἡ διάσταση των κατοίκων ἀπό τίς θεολογικές, ἰδεολογικές καί δυναστικές ἀντιθέσεις. Ἡ ἀνομοιογένεια τῆς κρατικῆς μηχανῆς ἀπό τήν εἴσοδο ξένων στό στράτευμα. Τό διογκωμένο κοινωνικό πρόβλημα ἀπό τή **σκανδαλώδη εὐνοια πρὸς τή μεγάλη ἰδιοκτησία καί τή σκληρή φορολογία**. Ὅλα αὐτά δημιούργησαν σοβαρές ρωγμές στήν κρατική συνοχή.

Τοῦ Μιχαήλ Γ. Τρίτου
Καθηγητοῦ Θεολ. Σχολῆς Α.Π.Θ.

Ὡς βασικό αἴτιο μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ἡ **ἐκπτώση τῶν ἠθῶν** ἐκ μέρους κατ' ἀρχήν τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς, ἥδη ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Κωνσταντίνου Θ' Μονομάχου (11ος αἰ.), καθώς ἐπίσης καί ἡ ὀλέθρια πολιτική πού αὐτός ἀκολούθησε ἀδειάζοντας τά ταμεῖα τοῦ κράτους σέ διασκεδάσεις, ἐκμισθώνοντας τή φορολογία, εἰσάγοντας τό θεσμό τῆς ἐξαγορᾶς τῆς θητείας καί κατά συνέπεια ἀποδυναμώνοντας τούς στρατούς τῶν Θεμάτων καί ἐνισχύοντας τούς ξένους μισθοφόρους.

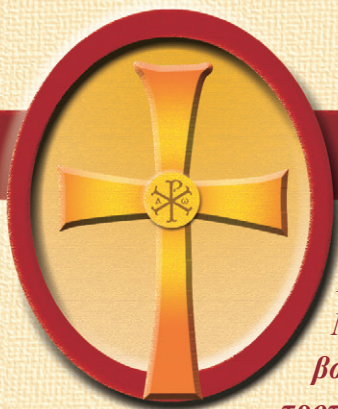
Πέρα ὅμως τῶν ἀρνητικῶν αὐτῶν αἰτίων τῆς πτώσεως ὑπάρχει καί ἡ θετική πλευρά. Ὅπως γράφει ὁ π. Γεώργιος Μεταλληνός «ἡ πτώση ἐπενήργησε λυτρωτικά, γιατί κράτησε τήν πνευματική καί πολιτιστική καθαρότητα τοῦ Γένους καί τήν αὐτοσυνηδησία του, κάτι πού ἐπιβεβαιώνεται ἀπό τό ἴδιο τό '21».

Ἡ σύγχρονη ἐπιστημονική ἔρευνα, πού διέλυσε προκαταλήψεις, πλάνες καί συκοφαντίες, ἔδωσε στό Βυζάντιο τή θέση πού τοῦ ἀνήκει στήν Ἱστορία. Ἔτσι τό Βυζάντιο

1. Διεφύλαξε γιά χίλια ὀλόκληρα χρόνια τήν πνευματική κληρονομιά τῆς ἀρχαιότητας
2. Δημιούργησε δικό του πολιτισμό μέ δικιά του ὑπόσταση καί δικές του ἀξίες
3. Μετέδωσε τήν ἀρχαία κληρονομιά καί τό δικό του πολιτισμό στούς γειτονικούς λαούς

4. Ἀπό τόν ε' ἕως τον ιβ' αἰ. ὁ βυζαντινός πολιτισμός ἀπετέλεσε γιά τή χριστιανική Εὐρώπη πρότυπο διοικήσεως, διπλωματίας, δημοσίων ἐσόδων, ἠθῶν, πνευματικῆς καλλιέργειας καί τέχνης
5. Παρέλαβε τούς Σλαύους ἀπό τή βαρβαρότητα, τούς ἐκχριστιάνισε καί τούς εἰσήγαγε στή ζωή καί τά πεπρωμένα τῆς Εὐρώπης
6. Ἀκόμη καί στούς Τούρκους ἔδωσε πολύτιμα στοιχεῖα ἀπό τόν πολιτισμό του, ιδιαίτερα θεσμούς πολιτικούς καί κανόνες δικαίου, διά μέσου τῶν ὁποίων διαρθρώθηκαν σέ κράτος οἱ πρὶν νομάδες
7. Ἐναπέθεσε τούς θησαυρούς του στά χέρια ἐξελισσομένων λαῶν τῆς Δύσεως, δίνοντας τίς γόνιμες ἀπαρχές τῆς Ἀναγεννήσεως καί τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ.

Μνήμονες τῆς 29ης Μαΐου 1453 ἄς κρατήσουμε ἄσβεστη τήν κανδήλα τοῦ Γένους στούς ἥρωες καί τούς μάρτυρες τῆς μεγάλης αὐτῆς ἡμέρας. Δέν πρέπει ὅμως νά μείνουμε μόνο στό μνημόσυνο καί τον θρῆνο, ἀλλά νά συνδυάσουμε τήν ἐπέτειο τῆς Ἀλώσεως μέ τό σεμνό γενέθλιο γιορτασμό τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ. Μιάς ἱστορικῆς περιόδου πού ἀποτελεῖ δικαίωση τῆς θυσίας του, ἀπόδειξη τῆς ἀρραγοῦς συνέχειας τοῦ βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ καί ἐπιβεβαίωση τῆς ἐπιβιώσεως τοῦ ἔθνους καί συνεχίσεως τῆς ἱστορικῆς του ἀποστολῆς.

*Κατὰ τὸν μῆνα
Μάρτιο 2025 ὁ Σε-
βασμιώτατος Μη-
τροπολίτης μας κ. Χρυ-
σόστομος:*

Ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησε:

Τὴν 2^{αν}, Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς, εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγίου Γεωργίου Παλαιοχωρίου, τὴν 8^{αν}, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, εἰς τὸν ὁμόνυμον Κοιμητηριακὸν Ἱ. Ναὸν Φωλεᾶς, ὅπου καὶ ἐχειροθέτησεν Ἀναγνώστην τὸν ἱεροψάλτην τοῦ Ἱ. Ναοῦ Μιλιτιάδην Ἰωάννου Τριανταφυλλίδην, τὴν 9^{αν}, Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, ὅπου καὶ προέστη τῆς Λιτανείας τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων, τὴν 16^{αν}, Κυριακὴ Β΄ Νηστειῶν, εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἐλαιοχωρίου, ὅπου καὶ προέστη τοῦ τεσσαρακονθήμερου μνημοσύνου τοῦ Σόλωνος Πακαταρίδου, τὴν 19^{αν} εἰς προηγιασμένην Θεῖαν Λειτουργίαν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου διὰ

Προηγιασμένη θ. Λειτουργία διὰ μαθητῆς ΕΠΑ.Λ.

τοὺς μαθητὰς τοῦ ΕΠΑ.Λ. Ἐλευθερουπόλεως, τὴν 23^{αν}, Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Τιμίου Σταυροῦ Γεωργιανῆς, τὴν 26^{αν} εἰς Προηγιασμένην Θεῖαν Λειτουργίαν διὰ τοὺς μαθητὰς τοῦ Λυκείου

καὶ Γυμνασίου Ἐλευθερουπόλεως, τὴν 30^{αν}, Κυριακὴ Δ΄ τῶν Νηστειῶν, εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μουσθῆνης.

Ἐγοροστάτησε καὶ ὠμίλησε:

Τὴν 2^{αν}, τὴν 9^{αν}, τὴν 16^{αν}, τὴν 23^{αν} καὶ τὴν 30^{αν} εἰς τοὺς Κατανυκτικοὺς Ἐσπερινοὺς εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἐλευθερουπόλεως, τὴν 5^{αν} εἰς Προηγιασμένην Θεῖαν λειτουργίαν εἰς τὸν ὡς ἄνω Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὴν 7^{αν} εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Α΄ Χαιρετισμῶν εἰς τὸν ἴδιον Ἱ. Ναὸν, τὴν 12^{αν} εἰς Προηγιασμένην Θεῖαν Λειτουργίαν καὶ πάλιν εἰς τὸν ἴδιον Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὴν 14^{αν} εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Β΄ Χαιρετισμῶν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ἐλευθερῶν, τὴν 21^{αν} εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Γ΄ Χαιρετισμῶν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος Χρυσοκάστρου, τὴν 24^{αν} εἰς τὴν Ἀκολουθίαν

Ἐσπερινὸς Εὐαγγελισμοῦ Δωματία

τοῦ Ἐσπερινοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Δωματίων, τὴν 28^{αν} εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Δ΄ Χαιρετισμῶν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Νικήσιανης.

Προέστη:

Τὴν 22^α τῆς Ἐξοδίου Ἀκολουθίας τοῦ Νικολάου Μπότσογλου εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἐλαιοχωρίου, τὴν 25^η τῆς Δοξολογίας ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἐπετείῳ εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου καὶ τῆς Ἐπιμνημοσύνου δεήσεως εἰς τὸ Ἡρῶν τοῦ Δημοτικοῦ Πάρκου Ἐλευθεροπόλεως.

Ἐτέλεσε:

Τὴν 11^η Τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ προκατόχου τοῦ Κυροῦ Σωφρονίου, τὴν 14^η Τρισάγιον πρὸ τοῦ τιμίου σκηνώματος τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου πρώην Θεσσαλονίκης Κυροῦ Ἀνθίμου εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγίας Σοφίας Θεσσαλονίκης, τὴν 17^η Ἀγιασμόν ἐπὶ τῇ θεμελιώσει ξενοδοχειακῆς μονάδος τοῦ Ἀναστασίου Σιδηροπούλου εἰς τὸ Ἐλαιοχώριον.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 2025 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Χρυσόστομος:

Ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησε:

Προηγιασμένη θ. Λειτουργία στὸν ἅγιο Νικόλαο.

Τὴν 2^α εἰς Προηγιασμένην θείαν λειτουργίαν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων, τὴν 6^η, Κυριακὴ Ε΄ τῶν νηστειῶν, εἰς

τὸν Ἱερὸν Ναὸν Παναγίας τῆς Φανερωμένης Νέας Ἡρακλείτσης, τὴν 13^η, Κυριακὴ τῶν Βαΐων, εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Μεταμορφώσεως

Κυριακὴ Βαΐων παραλία Ὀφρυνίου

τοῦ Σωτῆρος Παραλίας Ὀφρυνίου, τὴν 20^η κατὰ τὴν Ἀνάστασιν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὴν 23^η εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἐλαιοχωρίου, τὴν 25^η εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀντιφιλίππων, τὴν 27^η, Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ, εἰς τὸν πανηγυρίζοντα ὁμώνυμον Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Παλαιοχωρίου.

Ἐχοροστάτησε καὶ ὠμίλησε:

Τὴν 2^α εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Μεγάλου Κανόνος εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὴν 4^η εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου εἰς τὸν καθεδρικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, τὴν 6^η εἰς τὸν Κατανυκτικὸν Ἐσπερινὸν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὴν 13^η εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Νυμφίου εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Νέας Περάμου, τὴν 14^η εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Νυμφίου εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Νικήσιανης, τὴν 15^η εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Νυμφίου εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Νικήσιανης, τὴν 16^η εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἱε-

ΧΡΟΝΙΚΑ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

ροῦ Εὐχελαίου εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, τὴν 17^{ην}, Μεγάλη Πέμπτη, τὸ πρωὶ εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὸ Ἑσπέρας εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Ἀχράντων Παθῶν εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, τὴν 18^{ην}, Μεγάλην Παρασκευὴν τὸ πρωὶ, εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Μεγάλων Ὠρῶν καὶ τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἀποκαθλώσεως εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὸ Ἑσπέρας εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἐπιταφίου εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, κατὰ τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐπιταφίου ὠμίλησε ἀπὸ ἐξέδρας εἰς τὴν πλατείαν τῆς πόλεως ὅπου

Κατὰ τὸν μῆνα Μαῖο 2025 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Χρυσόστομος:

Ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησε:

Τὴν 4^{ην}, Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων εἰς τὸ Ἱερὸν Προσκύνημα Ταξιαρχῶν Μανταμάδου Λέσβου μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Μυτιλήνης κ. κ. Ἰακώβου, Σερρῶν κ. κ. Θεολόγου, Γρεβενῶν κ. κ. Δαβὶδ καὶ τοῦ οἰκείου ιεράρχου κ. κ. Χρυσοστόμου, τὴν 5^{ην} εἰς τὴν Ἱερὰ Μονὴν τῶν Ἁγίων Ῥαφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης Λέσβου, εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν συμμετεῖχαν ἱερεῖς καὶ ὄμιλος ἐκδρομῶν ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, τὴν 11^{ην} εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίων Ἀποστόλων Ἁγίου Ἀνδρέου, ὅπου καὶ προέστη τοῦ τεσσαρακοθημέρου μνημοσύνου τοῦ Θεοδώρου Κορδίλης.

Συμμέτεσχε:

Τὴν 3^{ην} συγχοροστατῶν, εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος Μανταμάδου Λέσβου μετὰ τῶν ὡς ἄνω Ἀρχιερέων, τὴν 8^{ην} ἐκκλησιαζόμενος εἰς τὴν ἐόρτιον πανηγυρικὴν Ἀρχιερατικὴν Θείαν Λειτουργίαν ἐπὶ τῶν ὀνομαστηρίων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. κ. Θεολόγου εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων Σερρῶν.

Εὐλόγησε:

Τὴν 10^{ην}, εὐγενῶς προσκληθεὶς, τὸν γάμον τῶν Ποιμενίδη Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Γιαλαμῆ Βασιλείας – Μαρίας εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίας Παρασκευῆς Ἐλευθερουπόλεως.

Ἐπιτάφιος Ἐλευθερούπολη

ἔγινε καὶ ἡ συνάντησις τῶν Ἐπιταφίων, τὴν 19^{ην}, Μέγα Σάββατο, εἰς τὸν Ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, τὴν 20^{ην} εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Ἀγάπης εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, συγχοροστατοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Τανάγρας κ. κ. Ἀποστόλου.

Μνήμη του Αγίου

Ἱερομάρτυρος Βασιλέως, Ἐπισκόπου Ἀμασειάς στή Νικήσιανη Παγγαίου

Μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα τελέστηκε τήν Παρασκευή, 25 Ἀπριλίου 2025, ὁ πανηγυρικός Ἑσπερινός τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Βασιλέως, Ἐπισκόπου Ἀμασειάς, στό ὁμώνυμο γραφικό ἐξωκλήσιο στήν κωμόπολη τῆς Νικήσιανης Παγγαίου.

Ἡ Νικήσιανη εἶναι μιά κωμόπολη μέ ιδιαίτερο πνευματικό χαρακτήρα, γνωστή γιά τή βαθιά πίστη τῶν κατοίκων της, οἱ ὁποῖοι μέ εὐλάβεια διατηροῦν ζωντανή τήν ὀρθόδοξη παράδοση. Ἡ περιοχή φημίζεται γιά τά πολυάριθμα ἐξωκλήσια της, τά ὁποῖα ἀποτελοῦν σημεῖα προσευχῆς καί λατρείας σέ ὅλη τή διάρκεια τοῦ ἔτους, ἀποδεικνύοντας τή ζῶσα πίστη τοῦ λαοῦ της.

Στήν ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ χοροστάτησε ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. Χρυσόστομος, πλαισιωμένος ἀπό τόν ἐφημέριο τῆς Νικήσιανης, π. Ζαχαρία Μέγκα καί τόν Διάκονο τῆς Μητροπόλεως π. Ἀθανάσιο Γουσιδή.

Ἡ παρουσία τοῦ Σεβασμιωτάτου εἶχε καί ἕναν ιδιαίτερο συμβολισμό, καθώς ἡ ἑορτή τοῦ Ἁγίου Βασιλέως, στίς 26 Ἀπριλίου, εἶναι γιά τόν ἴδιο μιά ἡμέρα μνήμης εὐχάριστου γεγονότος καί εὐγνωμοσύνης πρὸς τόν Θεό, ἀφοῦ τήν ἡμέρα αὐτή τό ἔτος 2004 ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως.

Στήν ὁμιλία τοῦ ὁ Σεβασμιώτατος, ἀφοῦ ἀναφέρθηκε στόν προσωπικό λόγο τῆς παρουσίας του καί τῆς τέλεσης ὑπό τοῦ ἰδίου τοῦ Ἑσπερινοῦ, μίλησε μέ θέρμη γιά τόν τιμώμενο Ἅγιο Βασιλέα, τονίζοντας τό μαρτυρικό του τέλος, τήν ἀγάπη του γιά τήν Ἐκκλησία καί τό παράδειγμα του γιά ὅλους τούς πιστούς, ἰδιαίτέρως τούς ποιμένες. Ὁ Ἅγιος Βασιλεύς († 320μ.Χ.),

Ἐπίσκοπος Ἀμασειάς, ἀποτελεῖ λαμπρό ὑπόδειγμα ἱεράρχου πού θυσιάστηκε γιά τήν πίστη καί τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου, κάτι πού ὁ Σεβασμιώτατος ὑπογράμμισε ὡς πηγὴ ἔμπνευσης καί δύναμης γιά ὅλους.

Ὁλοκληρώνοντας τήν κατανοητικὴ ἀκολουθία τοῦ πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ, ὁ ἐφημέριος τῆς Νικήσιανης καί Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Παγγαίου, πατήρ Ζαχαρίας, ἔλαβε τόν λόγο καί μέ λόγια συγκινητικά προσεφώνησε τόν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας. Ἐκφράζοντας τήν εὐγνωμοσύνη τοῦ κλήρου καί τοῦ λαοῦ τῆς περιοχῆς γιά τήν ἀγάπη, τή στοργή καί τήν ἀδιάλειπτη ποιμαντικὴ φροντίδα του, ἀναφέρθηκε μέ σεβασμό καί τιμὴ στήν 21ῃ ἐπέτειο ἀπὸ τήν ἐκλογή του εἰς Ἐπίσκοπον Ἐλευθερουπόλεως, τήν ὁποῖα ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία θυμᾶται μέ εὐγνωμοσύνη. Εὐχήθηκε ἐγκάρδια ὑγεία, μακροημέρευση καί πνευματικὴ καρποφορία, ὥστε νά συνεχίσει νά καθοδηγεῖ τόν λαό τοῦ Θεοῦ μέ τήν ἴδια σοφία καί πατρικὴ ἀγάπη, ὅπως ἔπραξε ὅλα αὐτά τά χρόνια τῆς θεοφιλέστατης ἀρχιερατείας του.

Τέλος οἱ πιστοὶ πού προσήλθαν γιά νά συμμετάσχουν στήν πανηγυρικὴ αὐτὴ ἀκολουθία, τιμώντας τόν Ἅγιο, μέ σεβασμό καί χαρὰ ἀπηύθυναν τίς εὐχές τους πρὸς τόν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη τους λαμβάνοντας τήν εὐλογία του.

**Ἀρχμ. Χρυσόστομος Μπένος
Πρωτοσύγκελλος**

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ
Αριθμός Αδείας
005

